

Budgetprocedure for budgetåret 2016

Samt budgetoverslagsårene 2017 – 2019.

Rebild
K O M M U N E

Budgetprocedure for Rebild Kommune - Budget 2016 – 2019.

1. Indledning.	3
2. Politiske temamøder og budgetseminar.....	4
<i>Fælles temadrøftelser:</i>	4
<i>Politikker og kontrakter</i>	5
<i>Fagudvalgenes rolle:</i>	5
<i>Eksempler på temaer.....</i>	6
<i>Budgetseminarer</i>	6
3. Tidsplan.	7
4. Forudsætninger i basisbudget.	9
5. Rammer for budgetlægningen i 2015.....	11
Særlige udfordringer for økonomien i 2016-19 i Rebild Kommune ...	11
Tilvejebringelse af økonomisk råderum/budgetbalance i 2016.	13
6. Pris og Lønregulering 2015-19	14
7. Budgetforberedelsesfasen.	14
8. Budgetforhandlingsfasen.	15
9. Høring og inddragelse.....	16
10. Opfølgings- og informationsfasen.	16
Løn og prisfremskrivning opdateres løbende.....	17

1. Indledning.

Der er i forbindelse med planlægningen af Rebild Kommunes budget 2016 samt overslagsårene 2017-19 udarbejdet et sæt retningslinjer for budgetlægningen i form af nærværende budgetprocedure. Forvaltningen har udarbejdet oplæg til budgetproces for 2016-2019 med udgangspunkt i seneste års proces og erfaringerne herfra ud fra en betragtning om, at der de seneste år er opnået brede budgetforlig og budgetteret med styrkelse af likviditeten.

Der er indarbejdet en politisk proces før sommerferien, der blandt andet indebærer at Byråd og fagudvalg får mulighed for indflydelse og en mere rammesættende rolle for indholdet i basisbudgettet. Samtidig kan udvalgene arbejde med "find 10 mio. kr." forslagene, som præsenteres første gang på visionsseminaret den 19. og 20. marts 2015.

Hovedformålene med budgetproceduren kan opdeles i følgende 4 hovedformål:

- Budgetproceduren skal give overblik over budgetprocessen og sikre indsigt, gennemsuelighed og stort informationsniveau.
- Budgetproceduren skal medvirke til, at fastholde målene i den økonomiske politik
- Budgetproceduren skal medvirke til at skabe ejerskab til budgettet.
- Budgetproceduren udgør en samlet vejledning over hvilket budgetmateriale, der skal anvendes samt hvornår og hvordan dette materiale tilvejebringes.

Den økonomiske politik

Det er Byrådets mål, at:

1. Have overskud på det skattefinansierede område inkl. renter og afdrag på lån.
2. Have et bruttoanlægsniveau på 75 mio. kr. eksklusiv ældreboliger, således at kommunens kapitalapparat som minimum bevarer.
3. Have en løbende kassebeholdning (opgjort efter kassekreditreglen), der minimum udgør 3 % af skatteindtægter og de generelle tilskud, svarende til aktuelt ca. 50 mio.kr. i 2014
4. Lånoptagelse (indenfor det skattefinansierede område) primært sker, hvor det lovgivnings- eller aftalemæssigt er en forudsætning for kommunens finansiering af projekter eller aktiviteter.
5. Der sker en nettoafvikling af kommunens samlede gæld (hvert år), samt en reduktion i kommunens gæld over de kommende 10 år, med 5 mio. kr. om året. (eksklusive ældreboliger) for dermed, at sikre kommunens økonomiske handlemuligheder.
6. Der som udgangspunkt ikke gives tillægsbevillinger. Økonomiske udfordringer uden for det lovbundne område, finansieres eksempelvis via omstillinger. Tillægsbevillinger på lovbundne områder finansieres om muligt ved træk på et forud opbygget økonomisk råderum. Der tillades dog overførsel mellem årene i henhold til gældende vedtagne regler herfor.
7. Taksterne på de brugerfinansierede områder følger omkostningsudviklingen.

Budgetprocessen kan opdeles i 2 overordnede spor.

Det teknisk/administrative spor

Administrationen udarbejder et basisbudget ud fra retningslinjerne i denne budgetprocedure i perioden marts 2015 - august 2015. I basisbudgettet foretages tekniske reguleringer, som fremskrivning af budgettet, beregning af demografi for de normtalsbudgetterede områder, indarbejdelse af politiske beslutninger med virkning for 2016 – 19, herunder eventuel regulering for engangs- og flerårsbevillinger fra tidligere budgetår m.v., samt øvrige politiske beslutninger.

Det politiske spor

I marts 2015 fastlægges sporet for budgetarbejdet gennem vedtagelsen af budgetproceduren. Budgetproceduren indeholder de overordnede rammer for den kommende budgetproces, samtidig med, at de overordnede rammer for udarbejdelse af basisbudget 2016-19 fastlægges.

Samtidig skal der tages stilling til eventuelle mål for råderum, reduktioner og lignende.

I foråret starter budgetdrøftelserne i fagudvalgene indenfor de kendte økonomiske rammer i eksisterende budgetter, sammen med forslagene fra "find 10 mio. kr." præsenteret på visionsseminaret. Der er i tidsplanen indlagt mulighed for opsamling af drøftelser i fagudvalgene, på henholdsvis Økonomiudvalget og Byrådet i maj/juni.

Medio juni 2015 modtages de første meldinger på de økonomiske rammer for Rebild Kommune i forlængelse af, at regeringsaftalen forventes vedtaget medio juni 2014. Der er lagt op til at Regeringsaftalen samt de første signaler vedrørende budgettet for 2015 præsenteres for Byrådet på temamøde i juni måned før Byrådsmødet, sammen med opfølgning på udvalgenes budgetdrøftelser i foråret.

I august afholdes budgetseminar for Byrådet, hvor basisbudgettet og udfordringer for 2016-19 bliver præsenteret og drøftet. Herefter bliver den følgende budgetproces primært politisk.

2. Politiske temamøder og budgetseminar.

Fælles temadrøftelser:

I budgetprocessen i foråret lægges der op til, at Økonomiudvalget/Byrådet på forhånd kan udvælge temaer, som kan have et større tværgående politisk fokus, og hvor eventuel tilførsel af ressourcer er et fælles anliggende.

Der vil være mulighed for, at den strategiske ledergruppe, i samarbejde med lederforum, udarbejder forslag til tværgående budgettemaer, som kan drøftes i budgetprocessen i foråret.

Umiddelbart er der ikke en entydig beslutning på, hvad et tema skal og kan omfatte/- indeholde. Det kan være temaer af strategisk betydning for kommunens udvikling, f.eks. Rebild Kommune i 2020, planstrategien, borgerinddragelse, digitalisering m.m. Det kan også være mere konkrete temaer som ny finansieringsreform på arbejdsmarkedsområdet, struktur på ældreområdet, "find 10 mio. kr." m.m.

Et overordnet tema kunne samtidig være resultatet af den analyse, der er udarbejdet af Implement Consulting Group, der vurderede det samlede udfordringsbillede for Rebild Kommune frem mod 2020. Resultatet for Rebild Kommune er overvejende positiv, når vi sammenligner os med de øvrige nordjyske kommuner, men det forudsætter, at vi i de kommende år, er i stand til, at tilpasse den demografiske udvikling 1:1 og fastholde enhedsomkostningerne, på nuværende niveau.

Politikker og kontrakter

Der er i en tidlig budgetproces også mulighed for, at evaluere og drøfte eksisterende politikker i Byrådet, mens fagudvalgene kan drøfte overordnede mål for kontraktstyringen på deres ressourceområder.

Dette kan iværksættes via diskussionsoplæg fra centrene (Direktørerne) med fokus på politiske indsatsområder for det kommende år.

Fagudvalgenes rolle:

Fagudvalgenes rolle før sommerferien er en del af budgetforberedelsesfasen, men selve behandlingen af de økonomiske rammer, afventer finansieringsgrundlaget og derfor er planlagt efter budgetseminaret i august måned.

Fagudvalgenes budgetarbejde får således større koncentration i perioden fra april og frem til juni måned, hvor der kan drøftes serviceniveauer, nuværende politikker og kontrakter m.v.

Den tidlige opstart betyder mere tid til drøftelser i fagudvalgene og mere tid til bearbejdning af budgettet og herunder lejlighed til, at drøfte eventuelle forslag til prioriteringer indenfor eget udvalgsområde.

Byrådets drøftelser på visionsseminaret, med relevans for budgettet vil samtidig være naturlige at inddrage i budgetprocessen i forhold til drøftelsen i foråret.

Samtidig med fagudvalgenes løbende drøftelser omkring det indholdsmæssige, skal fagudvalgene, som hidtil, løbende foretage nødvendige tilpasninger/omstillinger af fagudvalgenes aktiviteter, inden for rammerne af det oprindelige budget. Dette kan blandt andet være med udgangspunkt i de eventuelle udfordringer i forhold til resultatet af Økonomivurdering 1 – 2015.

Udvalgenes fokus vil derfor være, at arbejde med fagspecifikke oplæg indenfor egne budgetområder, mens større og tværgående tiltag fortsat skal forankres i Byrådet. Fagudvalgene kan forelægge ideer til principiel drøftelse i det samlede byråd via Økonomiudvalget på møder i henholdsvis maj og juni måned, samt eventuelt på temadrøftelse på Byrådets seminar i juni måned.

Det kunne eksemplificeres ved, eksempelvis Arbejdsmarkedsudvalgets drøftelser om ny finansieringsreform på arbejdsmarkedsområdet og lignende.

Nedenfor skitseres en række eksempler på temaer og områder som fagudvalgene kunne drøfte i foråret udover en mere generel gennemgang af udvalgenes budgetgrundlag.

Eksempler på temaer

Arbejdsmarkedsudvalget	Ny finansieringsreform på arbejdsmarkedsområdet m.v.
Børne- og Ungdomsudvalget	Tildelingsmodeller, kvalitetsstandarder, Skolereformen – aftrapning af finansieringstilskuddet, fremtidens dagtilbud m.v.
Kultur- og Fritidsudvalget	Kulturelle fyrtårne, fremtidens klubtilbud, kommunale haller m.v.
Sundhedsudvalget	Struktur på ældreområdet, styring af det specialiserede social område for voksne, sundhedsområdet m.v.
Teknik- og Miljøudvalget	Affaldsområdet, klima – opfølgning på afholdt konference, veje, grøn energi, kollektiv trafik m.v.
Økonomiudvalget	Digitaliseringsstrategi, bosætnings- og erhvervspolitik, demografisk udvikling, anlæg m.v.

Budgetseminarer

Visionsseminar – 19. og 20. marts 2015.

Tema: Drøftes og fastlægges på Økonomiudvalget primo året og er for 2015 fastlagt jf. nedenfor

- Status på visionen. En række initiativer er taget for at få visionen til at blive til virkelighed. Byrådet præsenteres for en status for aktiviteterne og drøfter om der skal sættes nye ting i gang.
- Find 10 mio kr. Byrådet har i forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2015 besluttet at iværksætte en proces med størst mulig inddragelse af MED-udvalg m.v. med henblik på at finde f.eks. 10 mio kr på driften fra og med 2016, og herunder drøfte hvor et evt. råderum kunne gøre størst gavn. Forslagene fra MED-udvalgene forelægges byrådet på seminaret til drøftelse.
- Borgerinddragelse. Der arbejdes løbende med inddragelse af borgerne, senest ved nedsættelse af loklråd og gennem borgerbudgetteringsforsøget. Byrådet drøfter, om der skal tages andre/nye initiativer, der i endnu højere grad kan delagtiggøre borgerne i den kommunale opgaveløsning.
- Struktur på ældrecentre. Der arbejdes på at få en opdateret behovsanalyse klar til seminaret.
- Klima. Overvejelser om initiativer i forlængelse af den afholdte klimakonference 18. marts 2015

1. budgettemamøde afholdes medio/ultimo juni 2015 (forud for byrådsmødet)

- Tema: Opsamling og prioritering af fagudvalgenes budgetdrøftelser- herunder "find 10 mio. kr."
- Orientering om økonomiaftalen.
- Oplæg:
 - Fagudvalgene/fagudvalgsformændene præsenterer deres budgetoplæg og evt. hvilke drøftelser fagudvalget har lagt til grund for prioriteringen
 - Kort præsentation af Økonomiaftalen mellem KL og Regeringen.
 - Eventuelle udfordringer

1. budgetseminar afholdes august 2015

- Tema: Basisbudget 2016-2019
- Oplæg:
 - Status på økonomien (ØKV2/halvårsregnskab)
 - Præsentation af basisbudgettet for kommende år
 - Udfordringsbilledet

3. Tidsplan.

Der er udarbejdet en tidsplan for budgetprocessen. Tidsplanen er udtryk for den proces, der er ønskværdig dels set fra administrationens side og dels medvirkende til, at den demokratiske proces med dertilhørende høringer og medinddragelse af brugere, borgere og ansatte kan forløbe tilfredsstillende. Der er tale om en tidsmæssig stram proces omkring høringsfaser, grundet de lovgivningsmæssige rammer for den politiske behandling af budgettet.

	Dato/periode	Aktivitet	hvem
	Budgetforberedelse og drøftelser		
	18. marts	Behandling af forudsætninger for kommende års budgetproces	Økonomiudvalg
	19. og 20 marts	Visionsseminar	Byråd m.fl.
	18. marts	Dialogmøde bl.a. med Hovedudvalget	ØK + HU
	13. april	Regionalt møde mellem kommuner og KL om forventninger og krav til økonomiforhandlingerne 2015. Mødet afholdes i på Comwell Rebild kl. 9.30-12.	Besluttede medlemmer Økonomiudvalg mfl.
	20. april	Sidste frist for indberetning af de første prognosetal for regnskab 2015	Økonomi
		K-98 møde. Forberedelse af borgmestermøde den 13. maj.	Kommunaldirektør
	04. maj	Borgmestermøde. Sammenfatning af drøftelserne på de regionale møder, samt drøftelse af prognosen for regnskab 2015.	Borgmester
	April – juni	Indledende gennemgang og drøftelse af udvalgenes nuværende budgetgrundlag og eventuelle budgetudfordringer. Herunder gennemgang af ressourcetildelings-	Fagudvalg

	Dato/periode	Aktivitet	hvem
		modeller m.v. Der vil endvidere være mulighed for at drøfte eventuelle temaer	
	20. Maj og/eller 17. juni	Eventuel opfølgning fra fagudvalgenes budgetdrøftelser behandles og drøftes i Økonomiudvalg	Økonomiudvalg
	Primo/medio juni	Orienteringsmøde om regeringsaftalen KL	Økonomiudvalg
	26. juni Før byrådsmøde	Budgettemamøde: opsamling på fagudvalgenes budgetdrøftelser i foråret, "find 10 mio. kr." samt orientering om økonomiaftalen m.v.	Økonomiudvalg/Byråd
	Primo august	Fællescenter Økonomi ansøger om lånedispensationer ud fra foreløbig anlægsprogram/investeringsoversigt for 2016	Økonomi
Budgetbehandling			
	18. august kl. 8.30 – 18	Budgetseminar. Præsentation af basisbudget og udvalgte temaer m.v. (heldags)	Byråd
	20. august	Frist for 1. prognose indberetning af budget 2016, samt 2. prognose for regnskab 2015 til KL	Økonomi
		K-98 møde – forberedelse af borgmestermøde, samt drøftelse af landsprognosen vedrørende budget 2016 og regnskab 2015.	Kommunaldirektør
	31. august	ØK udmelder budgetrammer til fagudvalg og forholder sig til eventuel svar på lånedispensation	Økonomiudvalg
	3. september	Borgmestermøde – drøftelse af landsprognosen vedr. budget 2016, samt regnskab 2015.	
	1. september	Seneste frist for godkendelse af ½ årsregnskabet for 2015.	Økonomi
	31. aug. 1, 2, sept.	Budgetdrøftelser i fagudvalg	Fagudvalg
	9. september	Fællesmøde mellem ØK og Hovedudvalget ØK indstiller budgettet til 1. behandling	ØK + HU
	16. september	Sidste frist 2. prognosetal for budget 2016 sendes til KL.	Økonomi
		K98 møde - forberedelse af Borgmestermøde – samt drøftelse af landsprognosen for budget 2016	Kommunaldirektør
	17. september	1. behandling BY	Byråd
	18. september	Budgetorientering efter byrådet 1. behandling med henblik på kommende høring for institutionsledere + HU	HU, Kontraktholdere m. v
	18. september – 28. september	Høring. Frist for høringssvar den 28. september kl. 10.00	Alle
	21, 22, 23. sept.	Budgetdrøftelser i fagudvalg	Fagudvalg
	24. september	Borgmestermøde – drøftelse af landsprognosen vedr. budget 2016.	Borgmester
	29. september	Høringssvar udsendes til BY på mail	Økonomi/ centre.
	30. september	Budgetaften – behandling af høringssvar m.v.	Byråd
	1. oktober kl. 12	Sidste frist for indlevering af politiske ændringsforslag	Byråd
	2. oktober	Ekstraordinært møde i ØK. Indstilling af budgettet til 2. behandling	Byråd
	8. oktober	2. behandling i BY	Byråd
	9. oktober	Budgetorientering for institutionsledere + HU	HU, Kontraktholdere m. v
Opfølgnings- og informationsfase			
	22. oktober	Repræsentantskabsmøde KL – med budgetresultat og forventet regnskab på dagsorden	Borgmester

	Oktober	Udsendelse af budgetinformation til hhv. medarbejdere, brugere, borgere og institutioner	Økonomi
	9. november	Frist for indberetning af prognosetal for regnskab 2014 til KL	Økonomi
	Nov/December	K98-møde – drøftelse af status for regnskab 2015 m.m.	kommunaldirektør
	December	Budget udsendes og offentliggøres på www.rebild.dk .	Økonomi

4. Forudsætninger i basisbudget.

Med udgangspunkt i målet om et færdigt basisbudget til budgetseminaret i august er der opstillet følgende retningslinjer.

Drift.

Til den politiske behandling jf. ovenfor udarbejdes et basisbudget med udgangspunkt i de politisk vedtagne rammer for budgetlægningen, blandt andet omfattende:

- Basisbudgettet (rammerne) dannes ud fra **oprindelig budget 2015**.
- Konkrete politiske beslutninger fra Byrådet med konsekvens for budget 2016 – 2019 indarbejdes i basisbudgettet med såvel positive som negative konsekvenser (inklusive eventuelle korrektioner for tidsbegrænsede bevillinger).
- Der indarbejdes desuden ændringer i form af KL's skøn over pris- og lønudviklingen. Det seneste skøn fra KL over stigningen i løn og priser fremgår af bilag 2. En eventuel justering af P/L er beskrevet under afsnittet råderum senere.
- Konsekvenserne af ny lovgivning, herunder områder omfattet af bloktilskudsregulering, det udvidede totalbalanceprincip (DUT) med indvirkning på budgettet for Rebild Kommune **indarbejdes i basisbudgettet**, hvis beløbet er over 100.000 kr. Der laves særlig oversigt over de indarbejdede DUT-sager.
- Særlige temaer i regeringsaftalen, hvor der afsættes konkrete puljer, som ikke indgår i (DUT) budgetteres med Rebild Kommunes andel heraf. Eksempler herpå fra de seneste år er pulje til folkeskolereformen og sundhedsområdet. Der skal tages politisk stilling til konkret anvendelse af midlerne.
- For de normbudgetterede områder (skoler, børneinstitutioner og ældrecentre) er der politiske vedtagne tildelingsmodeller, som indarbejdes i basisbudgettet. Dette indebærer, at den demografiske udvikling for disse områder indarbejdes i basis. Det bemærkes at tildelingsmodellen for ældreområdet er besluttet fastfrosset på niveauet i 2015.
 - For folkeskoleområdet tager budgetteringen udgangspunkt i elevtallet pr. august 2015 – det nye skoleår, antallet af indmeldte elever. Budgettet for skoleåret 2015/16 laves med udgangspunkt i den senest vedtagne ressourcefordelingsmodel, der er udarbejdet i forbindelse med den nye skolereform og finansieringen heraf.

- Aftrapningen af finansieringen for folkeskolereformen indarbejdes i overslagsårene. Der er ingen aftrapning i 2016.
- For SFO-området tages der udgangspunkt i den seneste vedtagne ressourcefordelingsmodel, der er udarbejdet i forbindelse med den nye skolereform og finansieringen heraf, samt forvaltningens aktuelle skøn over det forventede børnetal
- For daginstitutionsområdet tages der ligeledes udgangspunkt i den vedtagne ressourcefordelingsmodel og forvaltningens aktuelle skøn over det forventede børnetal.
- For ældreområdet er fordelingsmodellen fastfrosset på 2015 niveau.
- For det specialiserede socialområde tages der udgangspunkt i den budgetfordelingsmodel, der blev besluttet i forbindelse med vedtagelsen af budget 2013-17. Modellen tager udgangspunkt i den konkrete aktivitet, som er kendt fra afrapporteringen af den løbende disponering.
- Bidrag til den kommunale medfinansiering på sundhedsområdet budgetteres med udgangspunkt i niveauet i budget 2015, korrigeret i forhold til KL's skøn over de enkelte kommuners finansieringsandel.
- For de lovbundne/konjunkturafhængige områder (bistandsydelse, sikringsydelse, flygtninge mv.) udarbejdes basisbudgettet på baggrund af niveauet i budget 2015. Overførselsområderne vurderes i forhold til forventningen i det kommende år og det nuværende niveau. Der udarbejdes særskilt oversigt over konsekvenserne heraf.
- Der laves særskilt økonomisk beregning over den nye refusionsreforms betydning for overførselsområderne.
- For renovation m.v. tages der udgangspunkt i niveauet i budget 2015.
- Er der eventuelle tvivlstilfælde omkring hvad der kan og ikke kan indarbejdes i basisbudgettet skal dette i budgetprocessen frem til basisbudgettet drøftes med kommunaldirektøren og /eller Økonomichefen.

Særligt om budgetønsker.

Da de økonomiske rammer i budgetlægningen vurderes, at være yderst begrænsede, forudsættes det som udgangspunkt, at eventuelle budgetønsker holdes indenfor de enkelte udvalgs rammer. Eventuelle ønsker indgår, som udgangspunkt, i de politiske drøftelser i fagudvalgene indenfor de eksisterende rammer.

Anlæg.

Forslag til investeringsoversigt til basisbudget 2016 – 2019 behandles indledende på ØK inden sommerferien.

Finansiering

Skatter, tilskud og udligning

Udgangspunktet for basisbudgettet vil være regeringens udmelding om statsgaranteret udskrivningsgrundlag, dog således at der laves konkrete beregninger på de økonomiske konsekvenser af selvbudgettering i forhold til statsgaranti.

Lån.

I basisbudgettet forudsættes der en låneoptagelse i 2016-19 i henhold til lånebekendtgørelsens bestemmelser og Rebild Kommunes økonomiske politik. Dette betyder, at der som udgangspunkt budgetteres med en låneoptagelse svarende til kommunens mulige låneramme inklusive en vurdering af lånedispensationsmulighed.

5. Rammer for budgetlægningen i 2016

Særligt om de eksterne udsigter i 2016

Det forventes i lighed med de seneste år, at kommunerne vil være underlagt en meget stram økonomisk politik med stigende krav til prioritering og effektivisering og en begrænsning i de kommunale indtægtsmuligheder.

Signalerne om den kommunale økonomi forventes som de seneste år, i bedste fald, med en nulvækst i de kommunale budgetter, samtidig med, at der vil være et fortsat demografisk pres.

Der er stadig en særlig udfordring med det ekstraordinære finansieringstilskud fra 2013 på 3 mia. kr. I år 2014 var Rebild Kommunes andel af tilskuddet ca. 15 mio. svarende til fordelingsnøglen for statstilskud, I år 2015 blev puljen fordelt med 2 mia.kr via statstilskuddet, mens den sidste mia. kr. blev fordelt efter en række objektive kriterier bl.a. kommunens gennemsnitlige likviditet. Fordelingen i 2015 indebar at Rebild Kommunes andel steg til 19,5 mio. kr. Tilskuddet har siden 2013 kun været forhandlet for 1 år af gangen og som udgangspunkt er det ikke en del af kommunernes mulige finansiering i 2016. I Rebild Kommunes budgetter for 2016-18 er der en forsigtig forventning om, at tilskuddet fortsætter i en eller anden form, og der er budgetteret med en indtægt på 5 mio. kr. i hvert af årene 2016-18.

KL har i 2015 stadig fokus på en tæt opfølgning og koordinering af kommunernes budgetlægning i forhold, at sikre samlet overholdelse af Økonomiaftalen. Der er udarbejdet en procesplan for budget- og regnskabssamarbejdet i 2015. Procesplanen indeholder bl.a. regionale møder i april, hvor forventninger og krav til økonomiforhandlingerne vil blive drøftet, samt løbende borgmestermøder og K98 møder med dialog om såvel budget 2016, samt forventninger til regnskab 2015.

Særlige udfordringer for økonomien i 2016-19 i Rebild Kommune

For nærværende er kun medtaget de væsentligste udfordringer pt.

Nye reformer

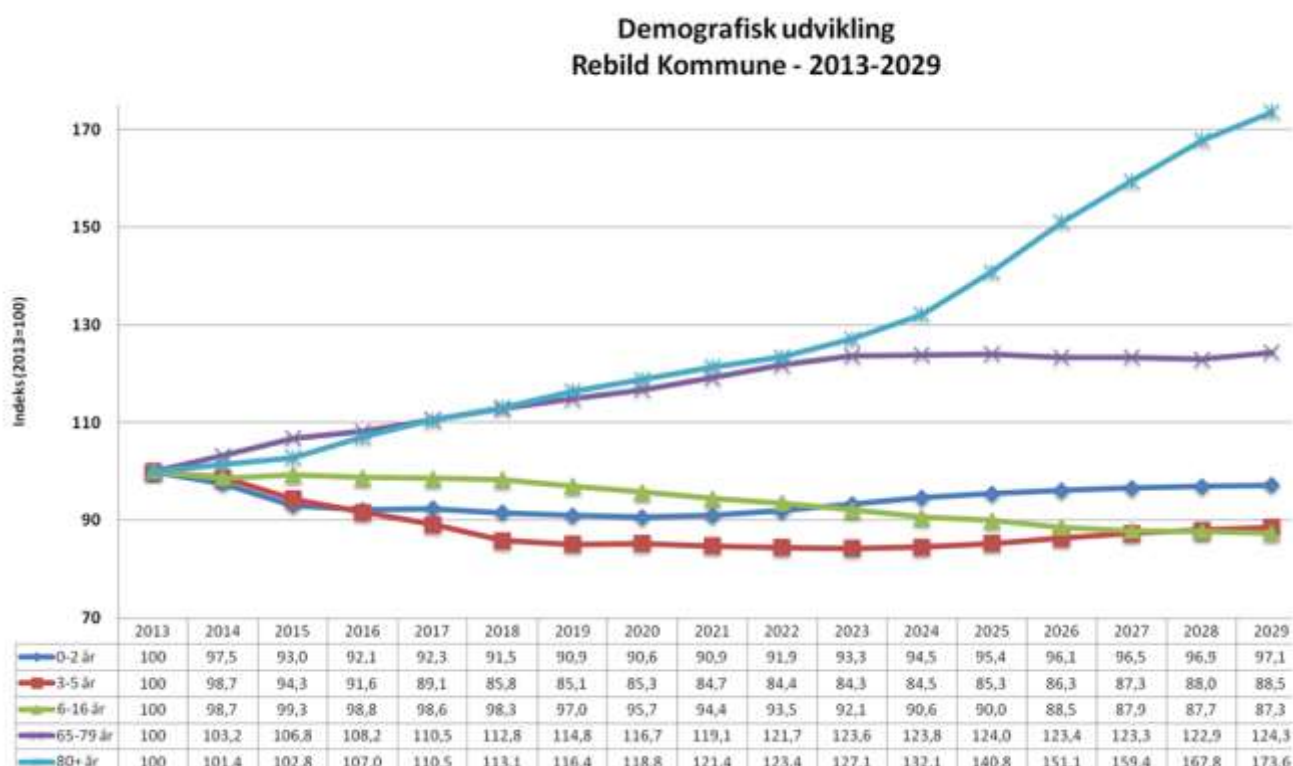
(jobcenterområdet, beredskabsområdet, digitalisering, ny skolereform m.v.)

Budgetoverslagsår i budget 2015-18

I budgetoverslagsår 2016, (i det vedtagne budget for 2015-18), er der et budgetteret likviditetsmæssigt underskud på 2,3 mio. kr. mod et overskud i budget 2015 på 19,6 mio. kr.

Demografisk udvikling

I hovedtal ses det af nedenstående figur over udvikling i Rebild Kommune, at den ældste del af befolkningen stiger betydeligt i de kommende år og rent økonomisk vil stigningen i ældre være større end faldet i børn og unge, hvilket kan give udfordringer i forhold til nulvækst, særligt på lidt længere sigt.

De demografiske udsigter vil også udfordre økonomien og budgetlægningen i Rebild Kommune, særligt i forhold til forventningerne om, at de økonomiske rammer i bedste fald vil svare til 0-vækst på landsplan.

Der vil derfor være et fortsat og øget krav til prioritering og effektivisering. En anden udfordring i denne sammenhæng er de lokale ønsker til opprioriteringer af bestemte områder eksempelvis veje, bygninger serviceniveauer m.v.

I nedenstående tabel er der vist udvalgte overordnede nøgletal for budget 2015.

Udvalgte overordnede nøgletal

	Rebild Kommune	Smnl. gruppen	Region Nordjylland	Hele landet
Budget 2015				
Børnepasning, kr. pr. 0-5 årig	54.778	61.226	63.043	72.063
Folkeskolen, kr. pr. 6-16 årig	69.727	70.315	75.268	73.635
Tilbud til ældre kr. pr. 65+ årig	45.419	39.748	43.508	42.970
Kontanthjælp og arbejdsmarkedsforanstaltninger kr. pr. 17-64 årig (ekskl. forsikrede ledige)	3.269	3.922	4.409	5.349
Sygedagpenge kr. pr. 17-64 årig	2.033	2.042	2.180	1.913
Førtidspensioner kr. pr. 17-64 årig	4.526	6.223	7.487	6.195
Personlige tillæg mv. pr. pensionist	486	472	557	510
Boligsikring kr. pr. 17-64 årig	280	329	405	603
Børn/unge med særl. behov, kr.pr. 0-22 årig	6.910	7.848	10.051	8.304
Voksne med særlige behov, kr. pr. 18+ årig	3.514	5.533	6.147	5.559
Tilbud til udlændinge (bruttodrift) kr. pr. 18+ årig	533	956	732	661
Fritid, biblioteksvæsen, kultur mv. kr. pr. indb.	1.348	1.624	1.739	1.992
Vejvæsen kr. pr. indb.	1.382	1.545	1.290	1.042
Redningsberedskab kr. pr. indb.	206	241	289	226
Administration mv. kr. pr. indb. (ekskl. lønpuljer, tjenestem.pension, forsikringspuljer og gen. reserv	5.628	5.751	6.044	5.561
Natur- og miljøbeskyttelse kr. pr. indb.	304	145	267	144
Sundhedspleje og tandpleje, kr. pr. 0-17 årig	2.764	2.668	2.732	2.648
Sundhedsvæsen, genoptr. og foreb. kr.pr. ind	3.855	4.059	4.055	4.306

Tilvejebringelse af økonomisk råderum/budgetbalance i 2016.

Det vurderes nødvendigt med et vist råderum, som kan og skal fungere, som en nødvendig finansiel buffer, samt være med til at sikre Byrådet et vist rum til omprioriteringer, i en situation, hvor der må forventes snævre økonomiske rammer for den kommunale opgavevaretagelse

Såfremt der skal tilvejebringes et råderum kunne det eksempelvis være via;

- **Reduktion af fremskrivning på løn og priser**

Der kan laves en generel reduktion af alle driftsbudgetter via lavere fremskrivning på løn og drift, som indarbejdes i basisbudgettet. Det vil naturligvis give den "udfordring", at selve besparelsen skal udmøntes lokalt, gennem effektiviseringer, omlægninger og servicereduktioner. En rammereduktion på driftsrammen på 1 % vil betyde et potentiale på knap 15,0 mio. kr., som nedenfor er vist fordelt udvalgsvis i forhold til netto overslagsår 2016. I budget 2015 blev løn og priser nedjusteret med 0,5 % i hvert af årene 2015-18.

I mio. kr.	Overslagsår 2016 netto	1 % rammereduktion
Rebild Kommune	1.499	14,99
Arbejdsmarkedsudvalg	283	2,83
Børn og Ungdomsudvalg	472	4,72
Kultur og Fritidsudvalg	45	0,45
Sundhedsudvalg	425	4,25
Teknik og Miljøudvalg	59	0,59
Økonomiudvalg	215	2,15

- **Måltrettede reduktioner og effektiviseringer**

Her kan der blandt andet henvises til arbejdet med "find 10 mio. kr.", som Byrådet har i besluttet i forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2015.

6. Pris og Lønregulering 2015-19

Der tages udgangspunkt i KL's skøn over pris og lønudviklingen 2016-19, samt eventuelle justeringen besluttet af Byrådet. Det overordnede udgangspunktet for 2016-19 vil endvidere blive korrigeret for faktiske ændringer i løn- og prisudviklingen for tidligere år.

Byrådet besluttede i forbindelse med vedtagelsen af budget 2015, at reducere fremskrivningen med 0,5 % i hvert af årene 2015-18. Der er således på forhånd besluttet en reduktion på 0,5 % i 2016-19.

7. Budgetforberedelsesfasen.

I budgetforberedelsesfasen før sommerferien foretages såvel den administrative som politiske budgetforberedelse, hvor der arbejdes ud fra de givne rammer med henblik på præsentation af et basisbudget på budgetseminaret i august måned.

Driftsbudget:

Driftsbudgettet opdeles først efter udvalg og derefter i sektorer (kapitalmidler).

Budgetændringer skal ske under hensyntagen til den overordnede målsætning på området og indenfor de givne bevillingsniveauer. Ønskes en budgetomplacering mellem to aktivitetsområder eller en tillægsbevilling, skal det fremgå og være en tydelig del af beslutningsgrundlaget som forelægges Økonomiudvalget og Byrådet til godkendelse.

Anlægsbudgettet:

Der udarbejdes en anlægsoversigt til støtte for budgetprocessen med udgangspunkt i den vedtagne investeringsoversigt i budget 2015-18. Budget 2019 vil i basis 2016 sættes lig de rammer der er på de enkelte udvalg i 2018.

8. Budgetforhandlingsfasen.

Denne fase starter efter Byrådets budgetseminar i august måned

Økonomiudvalgets budgetbehandling:

Med baggrund i basisbudgettet samt fagudvalgenes budgetbidrag behandler Økonomiudvalget basisrammerne inden disse fremsendes til fagudvalgene.

Økonomiudvalget træffer beslutning om at indarbejde tekniske korrektioner m.v.

Økonomiudvalget beslutter på dette tidspunkt, hvorvidt der sammen med basisbudgetterne også skal udmeldes konkrete effektiviserings og/eller sparekrav indenfor det enkelte udvalgs ramme.

Fagudvalgenes behandling:

Fagudvalgenes behandling af basisbudgettet begynder i september måned på baggrund af basisbudgettet, samt drøftelserne på budgetseminaret i august og udmeldingerne fra ØK.

Fagudvalgene behandler basisbudgettet og angiver eventuelle ændringer i henhold til den vedtagne procedure i budgetprocessen, samt opsamlinger fra de tidlige budgetdrøftelser i foråret, samt angiver eventuelle analyser, der ønskes udarbejdet til brug for den videre budgetproces. Ligeledes kan der i denne fase, indenfor rammerne, fremsættes konkrete ændringsforslag til budgettet.

Udvalgenes budgetbidrag skal som udgangspunkt overholde udvalgets egen økonomiske driftsramme, som er udmeldt i forbindelse med basisbudgettet.

Udvalgenes ændringer har form af ændringer til det eksisterende basisbudget. Aktivitetsudvidelser, der ikke kan finansieres indenfor den eksisterende ramme, indarbejdes ikke i budgetbidraget, men fremsendes til Økonomiudvalget til behandling d. 9. september.

Byrådets budgetbehandling:

Det reviderede budget (budgetforslag) anvendes i forbindelse med byrådets 1. behandling af budgettet d. 17. september og den efterfølgende vedtagelse den 8. oktober 2015.

Sidste frist for indlevering af politiske ændringsforslag til budgettet er d. 1. oktober 2015 kl. 12.

Ændringsforslagene udsendes til byrådets medlemmer elektronisk og behandles på Økonomiudvalgets møde d. 2. oktober 2015.

Der er endvidere indarbejdet budgetaften d. 30. september 2015, hvor blandt andet hørings-svarene behandles. Fristen for høringssvar er fastsat til den 28. september kl. 10. og udsendes til Byrådet den 29. september i elektronisk form (mail).

9. Høring og inddragelse.

Der ønskes så stor åbenhed om budgetfasen, som muligt. Høringen af budgettet placeret mellem 1. og 2. behandling af budgettet, da det forventes, at det er på dette tidspunkt, der indholdsmæssigt, er et grundlag for de høringsberettigede. Derudover kan der vælges en række andre former for inddragelse af borgere og brugere i budgetprocessen i form af bl.a.:

- Der afholdes dialogmøder mellem Byrådet og bl.a. Hovedudvalget – ØK samt forældrebestyrelser, skolebestyrelser, interesseorganisationer mv.
- Det kan overvejes, om der skal afholdes borgermøder / temamøder.
- Der kan som alternativ lægges op til dialogmøder indenfor afgrænsede emner.
- Høringsmaterialet udsendes ultimo uge 38 med mulighed for drøftelser i uge 39.

10. Opfølgings- og informationsfasen.

Efter vedtagelse af budgettet foretages den efterfølgende budgetinformation til medarbejdere, brugere, institutioner og borgere i Rebild Kommune.

Der udarbejdes materiale til:

- Pressen. Denne (lovpligtige) information er rettet imod borgere i kommunen og vil indeholde budgettets hovedtal.
- Internettet: Anvendes til bred informationsdeling. Her offentliggøres budgettets hovedtal, kommunale takster samt budgettets bemærkninger.
- Det trykte budget offentliggøres for politikere, forvaltninger og medarbejdere mv. Det trykte budget udsendes ultimo december.
- Der vil endvidere blive afholdt informationsmøde om budgettet for lederforum og HU den 19. september (før høring) og den 10. oktober (efter budget vedtagelsen).

Fællescenter Økonomi forestår at udarbejde, mangfoldiggøre og udsende ovenstående information i samarbejde med øvrige forvaltninger.

Dertil kommer indberetning af det vedtagne budget til Økonomi- og Indenrigsministeriet, Kommunernes Landsforening og Danmarks Statistik m.v.

Bilag

Løn og prisfremskrivning opdateres løbende

	Vægt ifølge regnskab 2013, drift (pct.)	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Løn (hovedart 1 og 5.1)	68,6%	1,18*	1,46*	1,79	2,34	2,20	2,20
Brændsel (art 2.3)	1,8%	0,00	-2,50	2,90	1,64	1,64	1,64
Øvrige varer og anskaffelser (art 2.2, 2.6, 2.7 og 2.9)	5,5%	-0,58	0,77	1,22	1,64	1,64	1,64
Entreprenør- og håndværkerydelser (art 4.5)	2,5%	0,50	1,00	1,50	1,50	1,50	1,50
Øvrige tjenesteydelser (art 4.0 og 4.9)	20,5%	1,70	1,40	1,70	1,70	1,70	1,70
Tilskud til kollektiv trafik (konto 2.32.31 grp. 001)	1,1%	0,60	1,80	2,60	2,60	2,60	2,60
Priser i alt	31,4%	1,07	1,05	1,70	1,70	1,70	1,70
Løn og priser i alt, nye skøn	100,0%	1,1	1,3	1,8	2,1	2,0	2,0
Løn og priser i alt Gamle skøn G.1-3 i BV2015		1,2	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
PL inkl. overførsler*		1,2	1,4	1,7	2,0	1,9	1,9
* Inklusiv kompensation for afskaffelse af 60-årsregel på skoleområdet (0,06 pct. i 2014 og 0,08 pct. i 2015)							
** Anvendes til at regulere kommunernes bloktilskud							